

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:	Pretulu insertiuniloru:	Correspondintiele se se adreseze la Redactiunea dela
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	„BISERIC'A si SCOL'A“
„ „ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „		Ér banii de prenumeratiune la
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „		„TIPOGRAFI'A DIECESANA IN ARAD.“
„ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Necesitatea si importantia a culturai intelectuale si morale a clerului.

O voce energica s'a redicatu in sântulu sinodu alu bisericei autocefale ortodoxe romane pentru cultur'a morala si intelectuala a clerului român, vocea eruditului si infatigabilului prelatu, Episcopu *Melchisedec*! Cultur'a clerului a fost si a ramas pana astadi obiectulu celor mai seriose ingrigiri la toate natiunile culte si civilisate; totu astfeliu trebuie se fie ea si pentru natiunea romanésca, in generalu, si in deosebi pentru statulu român. Noi am datu ~~o~~ *alta* ocaziune espresiune indignatiunei de starea actuala a clerului din Romania, atâtu in respectulu culturalu câtu si in celu moralu, si am cerutu cu insistentia ridicarea valórei si a prestigiului seu moralu mai cu sama vedierend potopulu unei culturai si civilisatiuni corupte, inundând pamentulu stramosiescu, si amenintia existenti'a nationalitatii nóstre!

Astadi insa bucuri'a si mângaaerea nóstra aparu cu atâtu mai mari, cà afacerea instruirii si educatiunei clerului forméza una din problemele cele mai importante a-le sântului sinodu. Directiunea si form'a in care se se propage cultur'a clerului român sunt indegetate in *memoriulu* Prea sântitului Episcopu Melchisedecu, cetitu intr'una din siedintiele Sântului Sinodu. Aci espune Preasânti'a Sa cu o claritate exemplara si eleganta rara, sublimatele idei si inaltele conceptiuni in privinti'a culturai religiose si scietifice a clerului, atâtu de multu simtita in biserica româna ortodoxa. „Clerulu român, dice In. P. S. Sa, trebuie se aiba convingerea, cà mai ântaiu de toate elu este urmasiu alu Apostoliloru, elu, ca si densii, *trebuie se predice religiunea, in scóla, in biserica, in adunarile particulare, se-o apere, se mustre, se dogenésca*, cum dice Apostolulu, *pre cei neintielepti, cu vreme si fara de vreme, si in totu loculu, se dea in viati'a si fap-*

tele sale esemplu pre cât de devotamentu religiosu pre atât'a si de inalta moralitate evangelica,“ etc. Conclusiunea finala, ce face in sirulu ideiloru si a inaltelor sale cugetari este: solicitarea si intervenirea sântului Sinodu la guvernulu, pentru infintiarea si organisarea definitiva a facultatii de teologie in Bucuresci.

Intr'adeveru, esprimandu-ne cu cuvintele Preasântului Prelatu, nu este demnu de Regatul ortodoxu alu Romaniei si de biserica a lui autocefala ca starea actuala a clerului român se continue si mai departe. Statulu român nu póte se remâna pe viitoriu indiferentulu de cultur'a clerului seu, fara a se face culpabilu de nepasarea pentru cultur'a poporului insusi. Biserica româna a facutu si chiar astadi face immense servitii statului, ba, atingandu aci secularisarea averiloru monastiresci, lui incumbe o indoita datorintia in privirea promovarei scopuriloru religiose si culturale a bisericei.

Infintiarea unei facultati de teologie in Bucuresci este reclamata chiar si de interesele bisericei nóstre, a romaniloru ortodoxi diu Austro-Ungaria, càci cultur'a teologica a clerului român trebuie inlesnita si facuta accesibila pentru toate bisericele românesci. De aceea noi trimitemu cele mai respectuóse inchinatiuni Preasantitiloru membri ai Sântului Sinodu, cari conlucra cu sfatulu si cu intielepciunea lor pentru infintiarea facultatii de teologie.

Cu acestea terminand modestele nóstre reflexiuni, lasamu ca se urmeze aci interesantulu *memoriu* alu Preasântitului Episcopu Melchisedecu, asupra culturai morale si intelectuale a clerului român, pe care î-lu recomandamu in deosebita atentiune cetitoriloru, fiind elu de unu cuprinsu fórtu instructivu si pentru clerulu nostru, care, ori-cum vom privi lucrulu, lasa inca fórtu multu de doritu in privinti'a disciplinei si a culturai religiose.

*Inaltu Prea Sfantite Stapâne!
Prea Sfantitoru Parinti!*

si

Domnule Ministre!

De multu mi-am pus eu acésta întrebare: pentru ce toate natiunile, fie barbare, fie civilizate, totdeuna au avutu si au o Religione, o Biserica, un cleru, séu o clasa de ómeni pusi in serviciulu religiunii? Si éta ce convinctiune am dobânditu. Omulu, pentru ca se póta trai in societate, ca fiantia rationala si libera, si ca societatea omenésca se prospereze si se procure fie-carui membru alu ei o parte din acea prosperitate comuna, are trebuintia mai antaiu de toate a fi pusu in legatura morala cu Creatoriulu seu, Dumnedieu, dela carele elu sè se inspire in curgerea vietiei, si cu a caruia vointia si legi eterne elu se conformeze lucrurile sale omenesci, asia ca elu se presinte in sine dupre putinti'a sa chipulu si asemenarea lui Dumnedieu pe pamentu. Cu alte cuvinte: In omu trebuie sè se desvolte mai antaiu de toate simtiulu religiosu si consciinti'a morala, carea se póta dirige la binevointi'a si lucrarea omului in viati'a sa si se-lu ferésca de rele, care ducu la pierdiare si individulu si societatea. De aceea odata cu societatea s'a instituitu si Biseric'a, ca depositara a invetiamentulu religiosu si moralu, precum si clerurulu, ca dascalu, carii se propage si se desvolte in societate simtiulu religiosu si principiile morale, de care societatea are trebuintia pentru desvoltarea si prosperarea sa.

Éta dar, mi-am disu, care este rolulu Bisericeii si alu servitoriloru ei in societate: Dascalii'a in sfer'a religiunii si a moralei. Éta pentru ce Domnulu Christosu a disu Apostoliloru: Voi sunteti lumin'a lumii, voi sunteti sarea pamentulu. Unde nu-i lumina, totul se intuneca; unde nu-i sare, acolo vine putrejunea.

Toti ómenii geniali, toti organisatorii, si reformatorii societatoru omenesci au recunoscutu, cã omenirea nu póte prosperá altfelu, de cât avend de basa a activitatii sale credinti'a in Dumnedieire, credinti'a in nemurirea sufletulu si in viati'a eterna dupa mórtea corpulu; cã dupa mórte fiecare omu are se dea séma creatoriulu seu despre faptele, ce a seversitu in viati'a actuala; cã faptele omenesci trebuie se fie conforme cu vointi'a si cu legile stabilite de creatoru in natura. Pe aceste credinti se basaza legile si institutiunile cele binefacátore ale societatii. Fara densele nu este in stare nimene a guverná omenirea; ea devine selbatica si feroce, perde tipulu si asemenarea lui Dumnedieu. Acésta convingere a taturoru ómeniloru profund-cugetatori este si a fost totdeuna asia de puternica, cã ei n'au incetatu a sustienea cu toate puterile loru prestigiulu Religinnei si alu moralei. Asia Domnitorii, cât si particularii au infintiatu pretutindinea Bisericeii, le-au inzestratu cu mijloce materiale, pentru a inlesni cât se póte mai multu propagarea adevéuriloru religiósse si morale. Au infintiatu Monastiri, ca centruri de cultura religiósca si morala, unde necontentitu sè se póta formá dascalii, carii se propage religiunea si moral'a. S'au sirguitu a radica si sustienea prestigiulu clerului, ca elu, cât mai neimpedecatu si mai cu dragu se póta implini gréu'a misiune de predicatoriu alu religiunii si moralei. Si in adevéru, Biseric'a pretutindenea a fost unu puternicu motoru alu civilizatiunii si desvoltarei omenirei, mai cu séma in statele crestine.

Tot de acésta socotintia au fost si Románii, dela mare pana la micu, in toate epocel existencieii nóstre nationale. Cele mai vechi, mai numeróse si mai insemnate monumente nationale ale nóstre sunt Monastirile si Bisericele. Nu este nici unu locu, in care sunt grupati Románii, fie orasiu, fie satu, fie unu catunu chiar micu, unde se nu se inaltie un'a séu mai multe Biserice cu cele de trebuintia pentru servitiulu religiosu. Domnii, boerii, negutiatorii, mosnenii, tieranii muncitori, toti pare cã s'au intrecutu a-si pune obolulu loru in servitiulu Dumnedieirei pentru binele omenirei. Prin credinti'a loru religiósca, propagata de Biserica, s'au inspiratu ei in faptele loru eroice, si in suportarea greleloru ispite, nenorociri si primejdii, ce au cursu multe secole asupra natiunii nóstre. La ei idea de nationalitate a fost contopita cu Religiunea. Monastirile cu deosebire au fost iubite si respectate de toti. Ei acolo capatau nóue fortie morale intru suportarea nevoiloru si greutatiloru. Ele multu timpu au fost la noi scóle de pietatea si morala crestina. Ele ne au datu pastorii cei mai insemnati ai bisericeii: Mitropolitii si Episcopii, carii mai totdeuna au fost modele de virtuti crestinesci; ba unii dintre densii s'au destinsu chiar si prin cultura intelectuala, si s'au facutu motorii culturai nóstre nationale. Acésta mare basa morala a societatii — credinti'a religiósca, cu carea s'a ilustratn tiér'a nóstra si stramosii nostri, éستا si astadi in convingerea marei majoritati a poporulu nostru in toate clasele. Dovada avem, cã si acum, ca si in trecutu vedemu necontentitu radicandu-se templuri frumóse, la care cu placere contribue toti dela mare pana la micu, si prin orasie si sate. Dar ceea ce ne lipsesce este dascalii'a bisericesca, adeca predica Religiunii si viati'a conforma cu principiile morale a-le religiunii crestine, mai antaiu de toate in cleru; cãci elu trebuie se fie in acésta privire *lumin'a lumii si sarea pamentulu*. Acésta lipsa este cu atãta mai vedita, cu cât in timpulu nostru ideele subversive a-le onoru nenorocite doctrine nóue si inumane capeta pe tota diu'a mai multu teremu in tierile cele culte, si de acolo, fara nici o trebuintia a societatii nóstre, se furisiéza si la noi, si acaperéza mintile si inimele, mai alesu ale tinerimeii neesperiente, carea firesce este iubítore de novisme.

In acésta positiune amenintiatóre, nu este destulu, ca clerulu nostru se stea in positiunea sa clironomisita din trecutu, de a urmá numai prescriptiunile pentru seversirea cultulu divinuu prin Bisericeii, si apoi a-si cautá de a-le sale proprii interese. Clerulu románu trebuie se aiba convingerea, cã mai antaiu de toate elu este urmasiu alu Apostoliloru, elu, ca si densii, trebuie se predice Religiunea, in scóla, in Biserica, in adunarile perticulare, se o apere, se mustre se dojenésca, cum dice Apostolulu, pre cei neintiepti cu vreme si fara de vreme, si in totu loculu, si se dea in viati'a si faptele sale esemplu pre cât de devotamentu religiosu, pre atãt'a si de inalta moralitate evangelica, ca vediendu ómenii faptele lui cele bune se marésca pre Tatalu cerescu, precum dice Sânt'a Evangeliie, si sè se indemne si ei a urmá esemplulu celu bunu.

Se intielege, cã preotulu, ca se póta stá cu demnitate pe acésta inalta trépta a positiunii lui, inalta si primejdiosca, trebuie se fie cu multa ingrijire preparatu, instruitu si educatu. Trebuie se fie, cum dice Apostolulu, inarmatu cu toate armele lui Dumnedieu, cu alte cuvinte — î-i trebuie o mare cultura

intelectuala si morala, cu deosebire teologica si disciplinara. De aceea vedem in toate Statele crestine civilisate, alatura cu alte institute de educatie si instructie, scole si institute teologice, sub deosebire numari, pentru instruirea si educarea speciala a clerului.

Acosta mare trebuinta de o ingrijita cultura a clerului se va face si mai simtita, cand ne vom stramuta cu gandirea in mijlocul poporului muncitoriu, a poporului, carele este temeli'a tarii. Acestu bunu poporu, fiind din pruncie si pana la morthe ocupatu cu munca, pentru hran'a sa si pentru a tuturoru claseloru societatii, elu nu are timpu, cand se se ocupe cu cultur'a sa spirituala, afara de Duminici si serbatori, cand se duce la Biserica. Biserica dar este scola lui; acolo trebuie se i-se dea lui lectiele trebuitoare, pentru cultur'a lui spirituala, acolo trebuie se i-se innobileze sufletulu si inim'a; se i-se comunice provisiunea necesara de cunoscinti si sentimente, pentru imbarbatarea lui, pentru apararea lui de ispite, pentru domolirea pasiunilor selbatice, pentru regularea vietiei lui si pazirea de vitii. Pretulu trebuie se fie conductorulu moralu, pedagogulu educatoriulu si invetiatorulu alu poporului. Fara acosta faclie aprinsa in intunericulu ignorantiei si alu immoralitatii, ce infasiura si inabusiesce spiritulu si sufletulu poporului de josu, elu devine usioru prad'a vitiloru; relele deprinderi si lips'a de principii sanetose i-lu impingu la destramari si la crime, care sgudue intrég'a societate.

Trebuinta de o cultura mai mare a clerului in timpul modernu s'a simtitu de multu timpu si in tier'a nostra. De aceea s'au infintiatu in toate eparchiele cate o scola pentru cultur'a clerului, unele mai timpuriu, altele mai tardiu, si prin legi s'a opritu a-se radica la trept'a preotiei alte persoane, afara de cei, ce vor fi seversitu cursurile seminariale. Dar o marturisescu cu darere mare, ca seminariele nostre, afara de mici exceptiuni, care trebuie se le socotimu de fenomene extraordinare, n'au datu inca rodele asteptate dela ele: Elevii, ce esu din ele, sunt mai de tot nepreparati pentru marea servire a conducerii spirituale a parochieniloru; fara cunoscinti'a Santei Scripturi, si a canonelor, fara sentimente religiose, fara dsvotamentulu apostolicu de a servi mantuirei fratiloru loru, fara cunoscinti'a de marile datorinti morale, ce iea asupra-si unu preotu inaintea lui Dumnedieu si a omeniloru. Acesti preoti seminaristi nu ducu cu sine la parochiele lor, de cat facultatea de a seversu cultulu divinu Dumneccile si Serbatorile si celelalte orandueli bisericesci, cu care traditionalu sunt deprinsi bunii crestini Romani. Adeca, tot aceea ce faceau si preotii neseminaristi mai dinainte. Inim'a si inteliginti'a poporului sta inca necultivata, ca unu pamentu intielenitu, ce astapta plugulu si sementi'a cea nobila, ca ea se rodeasca spice frumoase in locu de burueni.

Causele, pentru care nu se ivescu la noi inca lucratori in vi'a Domnului, ca se me exprim cu cuvintele Santei Scripturi, sunt mai multe; dar acum me voiu margini numai la un'a, carea o credu principala; ea este, ca noi nu avem inca prin seminarii, afara dora de prea mici exceptiuni, nu avem, dicu, profesori, carii se pota forma buni si devotati pastori ai turmei lui Christosu. Nu poti se ceri dela elevi mai multu, de cat ei au dobanditu dela invetiatorii loru; caci, precum dice Sant'a Evanghelie, ajunge ucenicului se fie ca dascalulu seu. Profesorii nostri prin

seminarii sunt cea mai mare parte recrutati dintre elevii altoru scole secundare din tiera; ei pote ca nici au ganditu vre-o data, ca au se lucreze pentru a da tarii buni pastori spirituali, nici la mijlocele cu care se pote ajunge acest'a. Profesorii acestia nu se tienu datori, de multe ori, nici a da exemple bune prin viati'a lor, nici a respecta Biserica si institutiunile ei, ba am cunoscutu profesori prin seminarii, carii luau in deridere institutiunile bisericesci si cultulu divin. Am cunoscutu chiar directori de seminarii, carora cu deosebire le este incredintiata dirigerea educatiunei clerului tarii, adeca formarea apostolatulu romanescu, dar carii n'au nici o idee despre marea loru misiune; de aceea traescu si lucreza in modulu celoru mai ordinari omeni, ca cum n'ar avea pe consciinti'a lor nici o sarcina, nici o raspundere morala inaintea lui Dumnedieu si a tarii. Rodele au fost triste. Tecaud cu vederea actele, voiu aminti o proba actuala de rode a-le seminarioru reu dirigiata.

In anulu acestu s'a ivitu si continua in Iasi o foie intitulata „Desteptarea,“ destinata pentru desteptarea preotiloru, adeca pentru cultur'a si lumina loru. Redactorii acei foi, pre cat m'am informatu, sunt niste elevi seminaristi, carii armeza cursurile la universitatea din Iasi. Cetindu scrierile loru, vede cineva, ca sunt inteligenti, poseda o dosa bunicica din cunoscintiele culturai generale, au talente de a deveni scriitori buni. Dar ceea, ce le lipsesce cu totulu, sunt cunoscintiele teologice, de si ei se numescu pe sine „teologi.“ Ei nu au idee de institutiunile bisericesci, de istoria bisericeasca, de insemnatarea cultulu divin, de canonele bisericesci, de adeveratulu intielesu si spiritu alu Santei Scripturi, de scopulu celu mare alu Religiei crestine in nemulu omenescu, de menirea servitoriloru. Bisericii in societate. De aceea foi'a lor este plina de ideele cele mai eronate, de restalmacirile cele mai cutezatoare a-le canonelor si Scripturii, de hule revoltatoare contra institutiunii monachicesci a Bisericii crestine, de defaimari asupra institutiunei Santului Sinodu alu Bisericii nostre si asupra regulamentelor lui, asupra cultulu divin si a cartiloru nostre bisericesci. Ei d. e. ar vrea ca se se lepede si se formeze cultulu divin alu Bisericii nostre ortodoxe, conform cu ideele si trebuintele actuale a-le societatii, cum o intielegu ei, pote ca dupre teoriile lui Darwin, si dupre metafisica reposatului Conta, si multe alte idei destrabalate si nerumegate a-le unoru imaginatiuni aprinse si neregulate de esperienti'a si practic'a vietiei.

Eta inaintea ochiloru nostri consequentele unu invetiamentu seminarialu defectuosu si reu dirigiatu.

Seminariele nostre deci ceru imperiosu a-se inzebra cu directori si profesori bine formati si in ramulu sciintificu teologicu, si in partea practica a educatiunii morale a clerului, barbati, carii se fie in stare a forma, nu resvratitori, ci mangaitori, luminatori si moralisatori ai poporului, si conductori la mantuire pe caile Bisericii intemeiate de Domnulu nostru Iisusu Christosu pe pamentu, Biserica carea lega pamentulu cu cerulu, pre omu cu Dumnedieu.

Acosta stare imperfecta a seminarioru de multe ori a atrasu luarea aminte a Santului Sinodu, carele a esprimatu dorinti'a de imbunatatirea loru, si a elaboratu mai multe proiecte, dar toate au ramas zadarnice, cu toate promisiunile Ministriloru de culte, ce s'au succedatu unii dupa altii. Lasand altele de o camdata voiu aminti ca cea mai urgentu imperiosa

—trebuinti'a de a-se infintia o facultate teologica in Romani'a, pentru a-se putea in ea formá mai antaiu de tóte buni profesori si directori de seminarii. Asemenea facultati sau institute inalte teologice sunt in tóte staturile crestine civilisate. Numai noi nu o avem inca; de si ea este neaperata pentru clerulu inaltu si pentru profesorii dela seminarii; desi ea este imperiosu ceruta de legea nóstra organica fundamentala bisericesca, carea la art. 2 legiuesce: „Dupa trecere de donedieci ani dela promulgarea acestei legi... spre a putea fi radicati la demnitate de Mitropolitu séu Episcopu, candidatii vor trebui se poséda titlulu de licentiatu, séu de doctoru in teologie dela o facultate de teologie ortodoxa.“ In puterea acestei legi si a imperiosei trebuinti de acésta facultate, Sântulu Sinodu au cerutu in multe randuri infintiarea ei, si doi Ministrii trecuti ne-au asigurat, cá s'au si luat dispositiuni pentru a-se prevedea in budgetulu Statului. In urmare acestora asigurari din partea Ministriloru s'au facutu in cleru o mare sensatie de bucurie, o multime de tineri, doritori de studiulu teologiei, si-au manifestatu dorintiele loru de a-se inscrie la cursurile facultatii; chiar tineri romani din tierile vecine au manifestatu dorinti'a loru de a veni se asculte cursurile teologice la facultatea romana. Mai multi profesori s'au arédatu gat'a de a predá cursurile gratisu, pana ce guvernulu va luá dispositiunile sale pentru infintiarea facultatii teologice. Inaltu Prea Santitulu Mitropolitu Primatu s'a pusu in fruntea acestei miscari nobile, si prin o frumoasa solemnitate publica in sala Senatului, in presentia Ministrului de Culte si a unui numerosu publicu, s'a declarat acésta facultate deschisa. De atunci a trecut unu anu; cursurile s'au urmatu regulatu de unu mare numeru de tineri, de preoti si diaconi din capitala, carii au trebuitu sé se lupte cu o multime de greutati, neavendu nici localu, nici unu felu de inlesniri. Cursurile se tienéu nóptea intrun'a din salele dela Universitate, cand ea erá desiarta; cáci diu'a erá ocupata de alte cursuri universitare. In budgetulu anului trecut nu s'au pusu nimic'a pentru facultatea teologica, ceea ce a facutu pre unu Domnu deputatu se intrebe pre D. Ministru de Culte: pentru ce n'a pusu nimicu in budgetu pentru acea facultate, pre carea D-lui o a deschisu? Domnulu Ministru a respunsu, cá inca nu s'a hotaritu de Sinodu loculu, unde anume are sé se infintieze facultatea teologica, in Bucuresci séu in Iasi; dar cá va face acésta intrebare Sinodulu in viitórea sesiune, si apoi va regulá a-se trece ea in budgetulu anului viitoriu 1883. Si in adeveru Domnulu Ministru a facutu in sesiunea din Maiu trecut a Sfantului Sinodu intrebarea despre loculu, unde trebuie a se asiedia facultatea teologica, si tot Sinodulu in unanimitate a respunsu, cá acum de o cam data sé se infintieze numai o facultate teologica, si anume in capital'a Bucuresci. Intre acestea facultatea teologica continua subred'a ei esistentia, luptandu-se cu tóte greutatile si lipsele.

Nu este demnu de Regatulu orthodoxu alu Romaniei si de Biserica lui autocefala, ca acésta stare trista a invetiamentului teologicu se mai continue; ca tinerii, doritori de acestu inaltu studiu, se nu-lu póta face in tier'a loru, si se amble cautandu-lu prin alte tieri. Legea organica bisericesca si trebuintiele practice, precum am vediutu, î-lu reclama imperiosu.

Se dice, cá pedic'a ar fi, cá guvernulu nu are fonduri disponibile pentru infintiarea facultatii teo-

logice. Chiar asia de ar fi, totusi ea se póte infintia imediatu, cu fondurile existente si prevediate in budgetu. Éta cum: in capitala avem doue Seminarii: unulu e alu Statului, altulu alu repausatului Mitropolitu Nifon. Ne este destulu unu Seminaru, anume acelu Nifonian, atât pentru preotii de pe la sate, cât si pentru pregatirea eleviloru, carii vor trece din Seminaru la facultate. Sé se prefaca Seminarulu Statului in facultate teologica. Déca trebuinti'a va cere, guvernulu se adaoga o subventie ca ajutoriu la Seminarulu Nifonianu.

Pe temeiurile aici espuse, socotinti'a subserisului este, ca Sântulu Sinodu se róge pe Inaltu Prea Sfantitulu Mitropolitu Primatu, Presiedintele Sântului Sinodu, ca se intervina si se staruésca la guvernulu, pentru imediata realizare a urmatóreloru puncte, privitóre la facultatea teologica:

1) Seminarulu Statului din capitala sé se prefaca in facultate teologica.

2) Sé se destine unu localu incapetoriu, unde sé se asieze facultatea. Acolo trebuie se fie intre altele o Biserica si o gradina. Ar fi bine, ca localulu se nu fie in centrulu orasiului, ci ceva mai retrasu. Nici prea departatu, ca se nu impiedice frequentarea cursuriloru de catra persónele, ce ar avea dorintia de a-se instrui.

3) Facultatea se aiba unu internatu celu putienu de 40 elevi, intretienuti de Statu, cu hran'a, imbracamintea si cu tóte cele trebuitóre. Unulu din profesori va fi Directorulu internatului si va locui in localulu facultatii pentru dirigerea si privigherea disciplinei si a educatiunei bisericesci.

4) Studentii se fie acolo educati cu cea mai ingrijita disciplina religioasa-morala.

5) Profesorii sé se aléga din acei, ce vor posedá titluri mai suficiente, si vor fi recunoscuti prin zelulu lor pentru instructi'a si educati'a tinerimeii si prin viatia esemplara. Déca ei n'ar fi in numerulu trebuitoriu, sé se aduca profesori din Bucovin'a, dintre persónele, ce au terminatu cursurile facultatii de acolo.

6) Tinerii romani, carii vor termina cu succes cursurile facultatii teologice, de dreptu vor fi numiti in posturile de Directori si profesori pe la Seminariele tieriei, in posturile de protoierei, de membrii ai consistorieloru, de ingrijitori pe la Bisericile cele mai insemnate a-le tieriei, si asia mai departe.

7) Nu este opritu si altoru tineri, pe langa bursierii facultatii teologice, a ascultá cursurile facultatii, intru cât inse conduit'a lor morala va fi conforma cu disciplin'a ceruta de scopulu si prescriptiunile regulamentare ale facultatii teologice.

8) Pentru ca, pana ce facultatea nóstra va putea produce barbati capabili de a fi profesori la facultatea teologica si prin Seminarii, se nu fie lipsa de profesori atât la facultate, cât si prin Seminarii, sé se tramita pe fie-care anu macaru câte cinci tineri seminaristi, din cei mai buni si mai talentosi, spre a-se perfectóna in studiile teologice la facultatea dela Cernauti. Spre acestu finitu sé se serie in budgetulu Statului sum'a de 10,000 lei, socotita burs'a unui'a de 2,000 lei pentru intretinerea lor si procurarea de cartile trebuitóre.

Episcopu Melchisedec.

Discursu

cețitu in conferinț'a preotiesca-invetiatorésca ținuta in Chitighazu, la 30. Octomvre st. v. 1882.

(Continuare si fine.)

On. conferinț'a! Privindu cestiunea luminării poporului numai din acele doue puncte de vedere, sau reflectandu numai la frecuentarea scólei si a bisericei, usioru ar deveni cineva sedusu ca se spezeze de aici unu venitoriu de aur pentru poporulu romanescu. Dar déca luàm in consideratiune pasii gigantici, cu cari inaintédia alte némuri, atunci sufletulu nostru lu-cuprinde o dorere adenca, ne patrunde unu fiору mortalu cugetandu, că noi numai in venitoriu speramu se scie manuá poporulu nostru cu destula desteritate armele civilizatiunei moderne, adeca numai atunci, cand tóte isvórele de venite materialu voru fi proprietatea strainiloru! Nu ajunge numai aceea ce doriramu in cele de susu pentru luminarea poporului nostru, din cauza că am întârdiatu; si totu celu ce întârdia, déca totusi voesce se fie partasiu la bunatatile ce sunt ascernute pre mess'a nemorirei, atunci trebuie se-si accelereze passii. Se receru dela noi inca multe on. conferinț'a, déca nu voimu se ne ajunga blastemulu nepotiloru sau celu multu alu stranepotiloru. Dupa-ce trupulu si spiritulu constituescu fiint'a omenésca ni-se receru in cordári manine pentru ca se aflàm nisce midilóce oneste, prin care am potea imbunatati starea materiala a poporului!

Bacco de Verulam a fost fericitul pedagogu, care ni-a documentatu, că intuitiunea este calea prin care suntemu in stare se impartesimu altora cutare si cutare cunoscintia; sau déca vrei se dai cuiva invetiatura, atunci la succesu te poti asceptá numai déca in directiunea recomandata lasi se premérge faptele-ti reali.

Avendu in vedere acestu principiu didacticu probatu, se vedemu cum am potea ajutá poporului, ca se se emancipeze din miser'a stare materiala!

Scimu bine că la románi, chiar si prin orasie, nu este casa fara de gradina. Te dóre inim'a cand treci prin comunele nóstre si vedi gradinile gemendu in noianulu burueniloru. Luminatorii poporului sunt preotulu si invetiatoriulu; acesti'a sunt chiamati se arete poporului, de unde póte scóte densulu venite mai sigure. Dar déca aude poporulu sfaturile bine voitorie ale conducatoriloru sei, si privindu la gradinele loru vede contrariulu, atunci cand te mai aude a dou'a óra vorbindu, se fii bunu bucurosu déca ti-trage un'a din umeri si te lasa se vorbesci singuru! Lucrati-ve dar exemplaru gradinile, sediti pomi, cultivati albinele si viermii de metasa, iubitoru frati preoti si invetiatori, si prin acést'a ati aretatu că de o parte intielegeti pre Bacco, ér de alta că vi-sciti imbunatati de a dreptulu starea materiala!

Ei! dar vremurile sunt grele, pamentulu ce-lu mai are poporulu in posesiune este insarcinatu cu dári ne mai pomenite; padurile, dela care aterna in multe privintia clim'a, se devastéza fara de mila, de unde urmédia adese ori secerisiu atât de miseru, in cât nu e de ajunsu nici pentru sustienerea familiei, ne cum si pentru acoperirea darei inspamentatórie. De aici resulte, că poporulu fortiatu prin esecutori sau se incarca de datorii cu procente hotiesci, sau si-vinde pamentulu cu pretiu de batjocura; in amende casurile trebuie se-lu ajunga pre bietulu ruin'a

materiala, prin urmare si cea morala. — Pentru-ca se ajutamu poporului in directiunea acést'a, banulu nostru archipastoriu ni-recomanda se asiguramu venitele bisericesci si se le-manipulam intrunu modu ea se ajungemu a le-capitalisá, ca din venitu se solvimu pre toti oficialii confessionali si se intindemu ajutoerie la credintiosii cei lipsiti, pre langa procente bagatele., etc. — Intieptiunea DVóstra siguru va aflá modalitatea cea mai avantajósa pentru realizarea inaltei dorintie. Eu din parte-mi vi-atragu bunavoitóri'a atentiune asupra urmatórei miele pareri modeste: La culesu (intielegu aici ori ce secerisiu) credintiosulu cu unu patrariu de pamentu se contribuésca o vica de grâu, secara etc., sau pretiulu acesteia, si aceste contribui si se adminisere die la olalta cu averea bisericesca, ori fie si separatu; contribuiere se se repetiésca in câti-va ani successive pana cand comun'a bisericesca s'ar tredi cu o avere, din ale carei procente se sustiena toti oficialii bisericesci. Cei fara de pamentu, prin o di de lucru potu agonisi baremu o jumetate de vica. Avera acést'a se póte numele „fondulu confessionalu romanu ortodoxu alu comunitáti bisericesci N. N.“ Din acést'a s'ar potea da usioru imprumuturi la credinciosii perpleși, ca se nu ajunga pre manile nesatiosiloru de camatari!

Altu medilocu de a imbunatati starea materiala a poporului ar fi, se-lu capacitamu fara intrerumpere si se-lu aducemu acolo, ca se parasésca beuturile spirituóse netrebnice si se se dedé la crutiare. Déca sfaturile cele blande ale preotulu nu ajuta, atunci comitetulu parochialu dictedie pedepsele aspre la toti creștinii, cari vor cercetá crimele pana ce se celebrédia sânta liturgia, sau se vor imbetá la crime ori in alte locuri. Cu privire la crutiare, prin sfaturi blande li-se potu aduce inainte exemple, că devenindu betrani si neavendu pre ce pune man'a vor trebui se móra cu dile blastemati de intréga famili'a, etc... De cumva credeti, că afacerea cu spirituósele nu apartiene in cerculu de activitate alu comitetulu parochialu, atunci, ascultandu si aici de sincerulu si parintesculu sfatu alu P. S. Sale, doi, trei sau mai multi ómeni de omenie din comuna forme die societate de moderatiune, si éta că si aici am ajutat!

Poporatiunea tierei nóstre cresce, de sí in numeru putienu imbucuratori; de aci urméza că pre incetulu agrii nu vor ajunge pentru fie-care cetatianu. Unu tata de familia are astadi o sesiune de pamentu, dar sí 4 prunci. De nu se va cugetá de timpuriu, atunci tot insulu va eredi dela tatalu seu câte unu putrariu de pamentu; dar ce voru mosteni apoi fii loru? — Scimu on. conferinț'a că economi'a câmpulu trebuie sistata, din caus'a climei nefavoritória; atunci bietulu nostru muncitoriu pierde timpulu de-a nimic'a si ascepta ca se se resbune. Ce facu inse pre timpulu acést'a neamurile mai civilizate? Acolo agronomulu, fiind impededatu dela lucrulu seu de câmpu, se ocupa cu atare ramu din industria, căci timpulu este capitalu! Se capacitamu si noi pre poporulu nostru ca se imbracioseze industri'a, căci a deveni cinev'a calciunariu, messariu, jocariu, pielariu, fauru etc., nu este impreunatu cu greutáti nesuportavere. Prin sfaturi bune si blande cugetu că am potea ajutá ceva si in sensulu acést'a. Déca va fi diligentu si crutiatoriu, parintele cu patru prunci pre unulu lu-póte face omu mai alesu, pre doi industriasi, si éta că alu patrulca póte eredi intréga sesiunea de pamentu. Din „fondulu mai susu amintitu“

in totu anulu s'ar potea votá 50 fl. se dicemu, si cu acestia s'ar potea ajutá in casulu celu mai reu si 4 tineri, cari se dedica pentru cutare bransia industrialá. Intieleptiunea DVóstra va sci aflá siguru modulu de procedere, prin care se ajungemu la tient'a dorita! Se lucramu dara, cá avem lipsa de clássa media, sau altmentrea dicendu se ne formámur burgesime, cá fara de acést'a nu se póte aventá nici unu poporu din lume. Er pre unde a ajutatú Ddieu se avem cáte unu industriasiu, acolo se ne promitemu toti in modu solemnu, dar se indemnámur si pre altii ca se-lu sustienemu din tóte poterile, chiar si atunci cand ar fi in apropierea densului unulu mai bunu, dar de neamu strainu! Sunt si comercianti de ai nostri prin sate si orasie; se-i sprijinimu si pre acesti'a la tóta oca siunea, cá si prin acést'a ni-ináltiámur pusetiunea materialá! Prin satele nóstre mai alesu jidovii sau alti straini provedu comun'a cu sare, tutunu, luminari etc.; de ce se nu lucrámur intru acolo, cá unulu dintre ai nostri se incépa atare profesiune, medilocu siguru de esistintia?!

Multe de tóte ni-se imbia se le punemu in lucrare! Multe capitale insemnate jacu dinaintea nóstra si ne striga cu vóce inalta, dar noi nu le vedemu s'au nu voimu se le audimu! Tóte ascépta dupa o mana conducatória, pentru ca se póta fi puse in lucrare. Pentru ca se ni ajungemu scopulu, dupa care oftámur, cugetu on. conferintia cá ar fi recomandabilu se concedemu tóte in manile comitetului protopresbiteralu; acest'a prin singuraticele comitete parochiali se incépa a pune in lucrare adí unulu, máne altulu din medilócele, care conducu la imbunatatírea sortii poporului nostru. Déca inse multele agende protopresbiterali, si apoi de alta parte parochiali nu ar permite comitetului se se ocupe si cu realisarea mai susu indicatelor pareri, atunci se dámu voia libera comitetului din ambele categorii ca se coopeteze pre langa sine si alti barbati, pre cari i-dóre de sórtea poporului. Astfelu toti in unire se facemu ceva, cá de vomu stá cu manile in sinu, atunci proletariatu rafinatu, care ni-inunda tiar'a din apusu, unde nu mai póte gescheftuí, siguru va trantí la pamentu pre poporulu, care aprópe de 2000 ani infrunta cu succesu valurile spulberate, ce se arunca cu vehementia si voescu se nimicéscu naea romanismului!

In sensulu celoru espuse dorescu si eu, ca Ddieu se-si verse darulu seu asupra activitáti nóstre, se ni dee potere, ca in unire se potemu lucrá pentru fericirea némului romanescu!

Teodoru Ceantea,
prof. preparandialu.

Sántirea bisericeii din Sistarovetiu.

Dumineca, diu'a de 14/26. Noemvre 1882, di epocala, di solemna, si memorabila si de buna aducere aminte, va remánea, si se va perpetua din generatiune in generatiune, nu numai la locuitorii comunei Sistarovetiu, ci cutediu a afirma, cá si óspetiloru venitii aici din comunele invecinate.

Dar se vedemu pentru ce atribuimu acestei dile atáta insemnate? — Pentru cá in acést'a di s'a indeplinitu actulu santirei bisericeii nóue in comuna Sistarovetiu, de catra Ilustritatea Sa Pr. S. Parinte Episcopu Ioanu Metianu, cu o pompa rara, cu o solemnitare ne mai vediuta si ne mai audita in aceste parti.

Presentarea Ilustratii Sale, in acést'a comuna au reversatu mare bine cuventare, au facutu mare impre-

siune si inriurire morala asupra poporului, in cá, din neamu va remanea pomenitu ne uitatu si bine cuventatu in gura poporului!

Ilustritatea Sa, inaltu prea Santitulu si bunulu nostru Episcopu, cá au intielesu din deputatiunea venita la Aradu, despre espresa si legitima dorintia a poporului seu credinciosu, — ne crutiendu neci ostenele, neci sacrifice din parte-si au bine voitu a escurge dinpreuna cu inalta-i suita in mediloculu poporului seu iubitu, spre a-i impartasi in persóna cuvinte de bucurie si mangaeare, edificatorele si parintescile sale invetiaturi! Sambata cu trenulu de diminétia au sositu dela Aradu Reverendissimulu Domnu secretariu si diaconu ceremonialu Ignatiu Papp, carele din preuna cu veteranulu si incaruntitulu in merite parinte protopopu Ioanu Tieranu, insotitu apoi de Domni Iosifu Suciú parochu si inspectoru scolariu din Lipova si Iosifu Vuculescu preotu din Sioimosiu, venira in fatia locului pentru a seversi vecernia cu priveghierea si utrenia dupa cum prescrie tipiculu la asemenea oca siuni estraordinare. Ceea ce au si urmatu dela 4 pana la 7 $\frac{1}{2}$ óre séra.

Dumineca deminétia la 4 óre prin sunetulu campanei si prin descarcarea unui tréscu s'au datu signalulu de plecarea calaretiloru cari aveau se astepte la podulu din Lipova sosirea trenului dela Aradu cu Ilustritatea Sa Domnulu Episcopu. La 8. óre Ilustritatea Sa cu Reverendissimulu Domnu protosincelu Iosifu Goldisiu, ajungând la „gara din Radna“ fu intimpinatu si salutatu de pretorele cercului Lipovei, Ladányi si de parochulu si inspectorulu scolariu Cristoforu Giuchiciu.

Era de aci fu petrecutu de unu banderiu frumosu de calareti si mai multe carutia cu tot felulu de notabilitati din Lipova pana la Sistarovetiu. Ajunsu aici la 9 $\frac{1}{2}$ óre intru sunetulu melodiosu alu campanelor si bubuitulu tréscurilor in naintea casei comunale — unde preotimea imbracata in ornatele de liturgisire si multimea poporului erá postata asteptandu cu nerabdare sosirea inaltului prelatu bisericescu — Ilustritatea Sa Prea Santitulu Parinte Episcopu dupa descalecarea din calésa fu felicitatu si bine ventatu de Dlu notariu Teodoru Suricescu, apoi de invetiatoriulu Georgiu Bocu in urmatorii termini: „Ilustrissime si Inaltu Prea Santite Domnule Episcópe, Parinte Prea gratióse!

„Cu inimile palpitându de bucurie, am asteptatu acestu momentu de fericire in care vedemu si potemu saluta cu unu „Bine a-Ti venitu“ — in persóna Ilustratii vóstre pre barbatulu doririloru, pre marele nostru arciepiscopu. Apostole prea demne alu bisericeii si a scólei, Cicerone adevératu alu multu cercatulu nostru neamu, carele a-Ti primitu pre umeri sarcina apostoliei, bine vestindu pretutindenea cuventulu Mantaitoriului, si carele urmandu mandatelor ereditate dela santii parinti, priveghiatu neincetatu ca o sentinela si nisuitu cu pasi gigantici di si nópte pentru desvoltarea si inaintarea nóstra in cultura, si pentru buna starea morala, materiala si spirituala a turmei concediuta archiepiscopu Ilustratii vóstre!

„A-Ti ostenitu Ilustrissime si Inaltu Prea Santite Parinte! in mediloculu nostru, pentru a asista, si a lua parte activa la santirea bisericeii — a acestui Ddieescu Sionu — care cu ajutorulu Tatalui cerescu, prin sirguintia poporului si zelulu neobositu alu conducatoriloru lui, astadi o vedem terminata.

„Tot odata si spre a afla progresulu séu regresulu, indestularea séu ne indestularea nóstra, pentru

ca apoi vedindu una séu alta din aceste, se ve bucurati séu ve intristati si Ilustritatea vóstra cu noi din preuna!

„Da, asia este, si neci nu póte fi altecum; pentrucá nobila inima a adeveratului parinte, nu póte fi liniscita si odihnita, pana cand nu se convinge despre sórtea fiiloru sei!

„Dupa ce premiseiu aceste, ca de incheerea modestalui meu cuventu de bine ventare, am onóre Ilustrissime si inaltu prea santite Parinte a Vi recomanda in inalta atentiune si buna vointia a Ilustritatii vóstre si a inaltei suite, pre locuitorii comunei bisericesci Sistarovetiu; pe unu poporu credinciosu, supusu, loialu, trézu, intieleptu si harnicu, — cari astadi adunati fiindu aici dela micu pana la mare, dela teneru pana la betránu spre a da lauda si a inaltia rugatiuni ferbinti prea puternicului Ddieu pentru-cá si-au vediutu realizatu scopulu de multu doritu, si spre a Vi multiemi Ilustritatii vóstre si inaltei suite, aducendu-ve tributulu recunosciiintei si alu admiratiunei ve poftescu din adeneulu inimiei, ca provedintia Ddieésca se ve indelungéscu scumpulu firu alu vietii, si spre bucuria, mangaerea, inflorirea si fala némului nostru se ve tiena intregu, sanetosu, fericitu si dreptu, indreptându cuventulu adeverului intru multi ani!“

Ilustritatea Sa dupa ce multiemi poporului au fost condusu cu procesiune in biserica, unde apoi dupa imbracare si-au luat u începutulu servitiulu divin u pentru santirea bisericeii cu asiedierea mósteloru in prestolu, si imbracarea lui, apoi incungiu-rarea si stropirea bisericeii cu apa santita. Dupa ce s'au terminatu consacrarea bisericeii s'a inceputu santa liturgie, la care au pontificatu totu Ilustritatea Sa Domnulu Episcopu cu o asistintia de 7 preoti si unu diaconu, si anume: Reverendiss. Domni: Iosifu Goldisiu protosincelu, Ioanu Tieranu protopopu, Ignatiu Papp secretariu si diaconu, Iosifu Suci u parochu din Lipov'a, Iosifu Vuculescu preotu din Siomosiu, Zamfiru Conopanu preotu din Paulisiu, Georgiu Popovicu preotulu din Petrisiu si Simionu Tomescu preotulu localu. Ceremoniele le-au cantatu corulu vocalu alu plugariloru din locu, sub conducerea subscrisului. La finea liturgiei Ilustritatea Sa, au tinutu o cuventare escelenta si admirabila, luan-du-si de tecstu cuvintele: Dómne iubit'ai frumsetia casei tale“ etc. care au tinutu mai bine de 1½ óra si care au storsu lacrimi de bucurie din ochii multoru privitori si ascultatori, in cât am auditu din gura ómeniloru betrani dicéndu: inca neci odata n'au vorbitu nóua omu ca acesta.“

Servitiulu divin u s'au incheatu cu sarutarea crucei si stropirea poporului cu apa santita urmata de impartirea anaforei, dupa care Inaltu Prea Santitulu Parinte desbracandu-se de ornatele de liturgisire, au mersu spre a face visit'a dlui notariu, ér dupa aceea din preuna cu inalta-sa suita si alte notabilitati din Lipova la Domnulu proprietariu si padurariu Meletiu Suci u, spre a lua parte la prandiulu comunu, datu de Domnia Sa in onórea Ilustritatii Sale si a óspetiloru adunati.

Sub darata prandiului s'au redicatu mai multe toasturi; celu din tainu l'au ridicatu Ilustritatea Sa Dlu Episcopu pentru sanetatea Maestatii Sale imperatului si regelui Franciscu Iosifu I si pentru tóta casa Domnitóre, la care au respunsu Spectabilulu Domnu pretore Ladányi, apoi Dlu advocatu Rozinszki, Anyos judele regiu, Molnár subjudele regescu, mul-

tiemindu Ilustritatii Sale in termini fórté magulitori pentru eminenta cuventare, si servitiile ce le presta poporului.

E de notatu si aceea, cá sub durata prandiului, dreptu respunsu toasturiloru au urmatu, mai multe salve de tréscuri. Éra dupa prandiu au venitu in curtea Domnului M. Suci u lautarii cu muzicele si tenerimea de locu improvisa joculu, care facu o mare placere atát Ilustritatii sale, cât si celoru lalti óspeti, cari prea raru vedu astfeliu de jocuri poporale tierenesci.

Dupa 4. óre Ilustritatea Sa dandu semnalulu de plecare, multimea carea érá ocupata cu joculu pana aci, parasi joculu, si intre cele mai frenetice ovatiuni de: se traésca si bubuitulu tréscuriloru petrecura pre multu doritulu óspe!

Georgiu Bocu,
investiatoriu.

Unu respunsu.

„Unu asesoru consistorialu“ a aflu de bine in nrulu 46 alu pretiutei foi „Biseric'a si Scól'a“ a aratá Onotatulu publicu, cá duoi comisari consistoriali au venitu la conferintiele din Buteni si Ienopolea convocate prin cerculariulu Prea Santiei Sale Dlu Episcopu din 25 Sept. a. c. nr. 1820, dar ambii au datu aicia de usie inchise; face apoi conclusiunea, cá concernentii protopresbiteri au doveditu nesubordinare facia de superioritate si neinteresare fatia de oficiulu lor u. Dupa enararea dlui asesoru, conclusiunea ar si avea locu. — Dar dlu asesoru se faca bine cand scrie pentru publicu se descrie lucrurile precum s'au intemplat u si se nu fia unilateralu. Espressionile densului: „Nu sciu ce a fost pricin'a acestei intemplári“ . . . Nu e tréb'a mea cum s'a intemplat u. I-mi ajunge atáta, cá faptulu e complinitu si inca tocmai precum se povesti“ . . . . . espressionile aceste dicu — sémena a arogantia si a nepasare facia de altu deaprópe alu seu, ceea-ce — mai vertosu cand lu-vorbesce in publicu — ar trebui se nu fia nici macaru la unu omu de rendu necamu la unu asesoru consistorialu.

„Intemplarea“ deci a fost asia, cá conferintiele s'au convocate pe 18 respect. pe 19. Octobre. Eu sciindu cá ómenii de pe aicia chiar la 18 si 19. Oct. pléca la tégulu Aradului cu póme, cu vinarsu si cu alte producte locali, éra intre acesti ómeni sunt multi preoti, cátiva investiatori, dar mai vertosu fruntasii poporului, fara de cari conferintia n'ar fi fost completa; de alta parte sciindu greutatea, cu carea ómenii din ppbiteratulu Ienopolei caletorescu la Ienopolea, unde érá convocata conferintia acelu tractu (cáci spre orientarea On. Publicu cauta se deslusiescu, cá comunele din ppresbiteratulu Ienopolei tóte sunt mai aprópe de Buteni de cât de Ienopolea si cá dela Iosasiu-Zimbru-Dulcele pana la Ienopolea e cale mai de o di si inca peste Buteni, asijderea si din celelalte comune cu aseptiunea Repsigului — cand caletoresce cinevá la Ienopolea, cauta se tréca au prin Buteni, au prin Sebisiu si Sebisiu e cale numai 20 minute dela Buteni; — din aceste considerante am intrevenitu la Prea Santia Sa Dlu Episcopu ca se se invoiésca, ca conferintiele se se imbine intr'un'a si acést'a se se tiena in Buteni ca in loculu centralu, precum s'a facutu asta si in anulu trecut u, éra terminulu se se stramute pe dupa tégulu Aradului.

Prea Santi'a Sa s'a invoitu si m'a insarcinatu a convocá pe terminu mai potrivit conferinti'a la Buteni, éra despre terminu se-lu incunoscintiezu de timpuriu. Intervenirea acést'a credu cá nu invederéza nepasare catra chiamare nici nesupunere catra cei mai mari, chiar din contra — pentrucá voiamu ca conferinti'a se fia dupa cum se cade, ca se-si aibe rezultatulu doritu, am aflatu de bine a se stramutá terminulu.

Eu me temeamu de critica publicului tocmai déca lasam sè se tiena conferinti'a la terminulu preserisu in cerculariu, in prim'a lineea me temeamu, cá dnii comisari vor se me invinovatiésca cu nepasare facia de cauza, déca la conferintia s'ar fi prezentatu numai putini dintre cei chiamati; déca nu eramu petrunku de marea insemnetate a conferintiei, nu-mi faceamu de lucru ci o lasamu se decurga, dupa cum va decurge.

Intervenirea la Prea Santi'a Sa o facusemu in Sibiu, unde dela 4 pana la 10. Octombre am statu la siedintiele consistorinlui metropolitanu; indata dupa sosirea mea acasa m'am pusu in contielegere cu unii preoti din ambele tracte, si amu pusu terminulu conferintiei pe 28. Octombre de abia inse am speditu convocările, cand am primitu dela Prea Santi'a Sa, cá pe acestu terminu de 28. Octombre este convocata preotimea la adunarea pentru fondulu preotiescu; si deci dlu asesoru fia bunu si insemne, cá nu din nepasare facia de oficiu ci chiar pentrucá me interesamu atât de conferintia cât si de adunarea generala a preotiloru, si éراسi nu din nesubordinare facia de superioritate ci tocmai din contra — ca se-mi aratu supunerea — am stramutatu de nou terminulu conferintiei — nu mai de parte pe cât din 28 pe 30. Octombre, ca astfelu se pociu participá si la adunare si la conferintia, precum adeca s'a si intemplat, cei-ce au fost dimpreuna cu mine, m'au vedintu; in insusi cerculariulu de convocare alu conferintiei (speditu pentru fia-care oficiu parochialu din ambele ppbiterate — deschilinitu) am legatu la inim'a preotiloru si invetiatoriloru ca la conferintia negresitu sè se presentedie. Despre stramutarea facuta mi-am tienutu de strensa detorintia a incunoscintiá pre Prea Santi'a Sa Domnulu Episcopu (se fiu scu-satu pentru cá me provocu de atâte-ori), éra epistol'a am immanuat'o unui teneru inteligentu bine cunoscutu, carele avea cale spre Aradu, si pre carele — pentru urgenti'a causei tare l'amu rogatu, ca indata dupa sosirea densului la Aradu, ceea-ce érá se fia la 15. Octombre, cand adeca dinaintea ochiloru mei a plecatu la drumu sè se presentedie cu epistol'a naintea Prea Sântiei Sale, deci eu eramu odihnit in consciintia cá tóte le-am facutu dupa cum numai s'a potutu mai bine. Tenerulu inse a prezentatu epistol'a numai la 19. Octombre si de aci a fost, cá dnii comisari au venitu la faci'a locului si au datu de „usi inchise.“ Ii-am rogatu inse pre ambii, ca pre 30. Octombre se binevoiésca a aduce pucintica jertfa d'a mai escurge odata la noi si mi-au promis, cá vor nisui spre acést'a de vor potea; ii-am asteptatu, pana la gara am iesitu in calea loru, — n'au venitu.

Astfelu sta lucrulu; nepasarea, nesubordinarea, de cari viséza dlu asesoru, sunt numai deductiuni din premise neintemeiate si din cuprinderi unilaterali.

Conferinti'a de altmintrea s'a tienutu la 30. Octombre. Au participatu vr'o 40 preoti si totu cam atáti invetiatori, intelegintii mireni toti cáti ii-avem si multi plugari din locu si din pregiuru. Conclusele

le-am adusu dupa cum ne-a luminatu Duchulu Santu si credu cá Venerabilele Consistoriu va aflá si in ele — ca si intraltele — déca nu ceva lucru mare, celu pucinu bunavointia si zelu d'a indemná poporulu romanu spre unu pasiu inainte!

Astfelu „s'a intemplat.“

C. Gurbanu.

Cassa pentru ajutorulu scóleloru rurale (poporale.)

Ministrulu instructiunei publice in Romania, Dlu P. S. Aurelian, a elaboratu unu proiectu de lege care are de scopu infintiarea unei anume casse pentru ajutorulu scóleloru rurale, care negresitu se va votá cât mai curându de corpurile legiuitóre. Proiectulu se cuprinde in urmatorii articoli:

Art. 1. Se infintiéza in Bucuresci sub numirea de *Cassa pentru ajutorulu scóleloru rurale*, o institutiune cu scopu de a primi si a administra tóte donatiunele ce se voru face pentru propasirea scóleloru rurale.

Art. 2. Casa pentru ajutorulu scóleloru rurale este persóna juridica cu dreptulu de a primi legaturi si donatiuni, conform lelei civile.

Art. 3. Administratiunea averei casei scóleloru se incredintiéza unui consiliu de administratiune si de supraveghere, compusu din: ministrulu instructiunei publice, ca presedinte; guvernatoarele Bancei nationale; rectorii universitatiloru; presedintele Academiei romane si directorulu Casei de depuneri, consemnatiuni si economie.

Art. 4. Consiliulu va administra averea casei scóleloru dupa prescriptiunile lelei de comptabilitate a Statului.

Sub nici unu cuventu elu nu póte se dea alta destinatiune venituriloru acestei case, de cât aceea ce va fi hotarita de catra donatori.

Art. 5. Bunurile imobile donate casei scóleloru nu se potu instreina sub nici unu pretextu, ér averea mobila se va peface numai in efecte ale Statului, sau garantate de Stat.

Art. 6. Titlurile de proprietate si efectele casei scóleloru se vor pastra la Casa de depuneri, consemnatiuni si economie.

Art. 7. Budgetulu casei se va supune in tot anulu la aprobarea consiliului ministriloru de catra ministerulu instructiunei publice, ér compturile de gestiune se vor supune Inaltei curti de compturi.

Art. 8. In fie-care anu, consiliulu de administratiune si de supraveghere, va supune pintru'nu raportu specialu, la cunostintia M. S., Regelui si a Corpuriloru legiuitóre, starea financiara a casei, intrebuintiarea venituriloru si rezultatele produse.

Art. 9. Nimeni nu este in dreptu se schimbe scopulu acestei institutiuni, nici se o incorporeze cu avera si serviciile Statului sau a-le vre-unei alte institutiuni.

Art. 10. Unu regulamentu de administratiune publica va determina modulu de aplicare alu lelei de fatia.

Ministrulu cultelor si instructiunei publice, P. S. Aurelian.

La Nru de facia alaturamu unu suplementu de $\frac{1}{2}$ còla.

Nr. 8091/966 scol.

Tutororu p. t. inspectori de scóle.

Venindu la cunoscintia acestui consistoriu că unii preparandi și teologi absoluti petrecu fara ocupatiune, ér altii si-ar fi alesu atari ocupatiuni, cari nu convinu bine cu chiamarea de invetiatori și de preoti la carea aspira, pre cand de alta parte unele statiuni invetiatoresci din lips'a de preparandi sunt ocupate de nepreparandi, éra unele parochii sunt de ani vacante érași din lips'a de recurenti; deci avendn in vedere că atari preparandi și clerici, in asemenea casuri de lipsa au detorintia a-si pune servitiile lor in folosulu Bisericeii: i-provocamu pana in 30 de zile sé se insinue aici, că se li-se incredintiedie una ori alta statiune vacanta, căci la din contra se vor considerá de neascultatori și se vor tractá ca atari.

Aradu, din siedinti'a consistoriala tienuta in 18. Noemvre, 1882.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopulu Aradului.

D i v e r s e.

* **Unu premiu de 50,000 franci.** Academia de sciintie din Parisu a primitu comunicatiunea despre hotarirea luata de ministrulu instructiunei publice, care ficséza conditiunile pentru obtinerea premiului Volta. Acestu premiu in valóre de 50,000 fr. s'a instituitu prin decretulu dela 11. Iuniu 1882, in favórea auctorului care va descoperi mijloculu cum electricitatea ar putea fi intrebunatiata cu economie in aplicatiunile urmatóre: caldura, lumina, actiune himica, putere mecanica, tramiterea depesielor, tratarea bóleloru. Premiulu Volta va fi decernatu in 1887. Concursulu deschide la 30. Iuniu din acelasi anu. Savantii din tóte tierile sunt admisi a concurá.

* **Caus'a ploiloru torentiale.** Sciti la ce se potu atribui ploile torentiale ce au bantuitu și bantue chiar acum unele state? Unu membru alu Academiei de sciintie din Parisu, d. Faye, s'a insarcinatu d'a explicá acestu fenomenu. In giurulu sórelui se misca acum numeróse comete, care — dupa invetiatiunul academicu — facu o consumare abusiva de raze solare, in pagub'a planetei nóstre. D'aci unu siru de inundatiuni, de deluvie. D. Faye asicura apoi că intr'unu viitoriu destulu de apropiatu, vom avea neajunsuri și mai grave. Déca cometele de care e vorba — si acestu punctu e unulu din acelea care trebue se intereseze pe barbatii din tóte tierile, déca astrele care gravitédia totdeuna mai numeróse in giurulu sórelui vor urmá d'a absorbi caldar'a solara, pámentulu racindu-se treptatu, va ajunge intr'unu timpu relativu scurtu a numai produce nimicu. Nenorocitiu locuitori ai sferei nóstre desmostenite vor fi astfelu redusi a muri de fóme și frigu. In sfarsitu, rostogolindu-se intr'unu spatiu neechilibratu și desiertu pámentulu se va duce se urmeze nisce orbite fantastice. Ce mai remane acum din vechea credintia că cometele anuntiau producerea imbelsiugata a viiloru. Acum, cometele — dupa d. Faye — anuntia nu imbelsiugarea viiloru, ci ploi și ér ploi. (Cur. Rimnic.)

* **Comitetulu societáti academicé „România-Juna“** are onóre a aduce la cunoscintia Onoratului Publicu romanu, ca in curendu va aparea Almanachulu seu, care pe langa mai multe scrieri a-le celoru

mai ilustru literati romani va contine si o Alegorie de Augusta nóstra scriitóre „Carmen Sylva.“ Ape-lamu la marimosulu sprijinu alu Publiculu romanu, căci venitul curatu alu acestei publicatii este menitu pentru „România-Juna.“ — In curendu vom avea onóre a trimite Listele de abonamentu. Viena, in 6 Decemvre 1882. Pentru comitetu: Presidentu, Popasu. I. T. Mera, secret.

* **Noua biblioteca romána Nr. 14.** Sumariu. Dinaintea Griviteii, novela istorica de Virgiliu Onitiu, (continuare); George Noel Gordan, Lord Byron, schitia biografica; Notiuni de estetica (continuare), Colomba, novela de Prosper Merimée, Románii din Macedoni'a, Thessali'a, Epir și Thraci'a (continuare.) Varietáti, Petrea Peplea, parente originalu de A. Vlaicu, Vrabi'a etc. Ilustratiuni: M o r r a, S i n a i ' a, desemnu originalu pentru fóia. Acestu numeru s'a expediatu numai la cei care au trimisu banii de abonamentu.

Doctorulu in medicina**I. N. AUERBACH**

fostu medicu alu statului romanu si acum cu pensiune remuneratu, autorulu opului „Medicin'a legala“ in romanesce,
s'a mutatu cu locuinti'a la **Aradu, strad'a Forai, Nrulu 7.** (cas'a contelui Nádasdi), unde inainte de amédi dela 8 pana la 10., si dupa amédi dela 3 pana la 4 óre ordina si consulta.

Primesce asupra-si si visite pe la locuintiele on. patienti.

Pentru cei lipsiti de medilóce gratis.

Buletin meteorologicu.

Diu'a.	Lun'a.	Pressiunea aerului	Temperatura	Cerulu
Sambata	2. Dec.	756.5 mm.	9 ° R.	plóe
Dumineca	3. „	761 „	7.2 „	noru
Luni	4. „	761.8 „	4.1 „	seninu
Marti	5. „	755.2 „	4.7 „	plóe
Mercuri	6. „	751.5 „	6.8 „	„
Joi	7. „	756.5 „	5.1 „	obdusu
Vineri	8.	759 „	8.3 „	plóe

Nr. 387.

Edictu

Prin carele se provóca **A m a l i ' a P o p o v i c i u** nascuta Selck, soci'a invetiatoriului Georgiu Popovicu din Buteni, carea si-a parasitu pre legiuitulu seu barbata cu necredintia, ca pana in terminu de unu anu, si o di sé se infatiosieze inaintea scaunului protopresvitaralu alu Lipovii, spre a se judeca cu numitululu seu barbata; altcum si fara de dens'a se va judecá in sensulu ss. Canóne.

Lipova 1. Noemvre 1882.

Ioanu Tieranu, m. p.
protopresviteru.

Concurs.

Pentru deplinirea postului vacantu de protopresviteru alu *Siriei*, se eserie prin acést'a concursu cu terminu pana la *1. Ianuariu cal. vechiu 1883*. Venitele impreunate cu acestu postu sunt:

I. din parochia :

- 1) o sesiune de pamentu aratoriu,
- 2) dela fiacare casa cu câte $\frac{1}{4}$ de pamentu, câte un'a mesura de bucate; dela casele fara pamentu câte o jumetate de mesura de bucate,
- 3) stolele indatinate dela 240 de case;

II. din protopresviteratu :

- 1) dela fiacare cununia din tractu câte 2 fl. v. a.
- 2) 5 mesuri de bucate dela fiacare preotu din tractu,
- 3) spesele cancelariei se acoperu de catra comunele tractului.

Recurentii au a-si substerne recursele loru in terminulu aretatu mai sus subscrisului comisariu consistorialu Augustin Hamsea, asesoru la consistoriulu din Arad — alaturandu documente despre aceea că sunt binemeritati pre terenulu bisericescu si scolariu, mai departe despre absolvirea studiilor gimnasiali cu depunerea esamenului de maturitate, precum si despre absolvirea scientieloru teologice.

Preferintia vor avé acei recurenti, cari vor documentá, cá pre langa studiile gimnasiale si teologice au absolvatu scientiele juridice, séu filosofice; de sene intelegendu-se cá propresviterii alesi dela 1873 incóce sunt scutiti de a documentá acésta calificatiune.

Siri'a, in 25. Noemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Augustin Hamsea**, m. p. asesoru consist. ca comisariu consist.

Conformu inaltei ordinatiuni a Preasantiei Sale Domnului Episcopu diecesanu din 22. Noemvre a. c. Nr. 3255. se deschide concursu pentru ocuparea vacantei parochii din comun'a *Secasiu*, protop. Lipovii, cu terminu pana la *27. Decemvre a. c.* in carea di se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: Una sesiune de pamentu, séu 30 jugere. Intravilanulu $\frac{1}{2}$ jugeru. Stola indatinata. Birulu dela 100 case in bucate.

Doritorii de a ocupa acésta parochia sunt avisati recursele sale instruate in sensulu statutului organicu a-le adresa subscrisului la Lipov'a precum si-a se presenta in vre-o duminica séu serbatóre in biserica pentru a-si aretá desteritatea in cantare, oratoria, si tipicu.

Lipov'a 24. Noemvre, 1882.

Ioanu Tieranu.
Protop.

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a *Salageni*, ppbiteratulu B. Ineului, se publica concursu cu terminu de alegere pe *12. Decemvre st. v. a. c.*

Emolumintele sunt: a) in bani gata 100 fl. b) 8 cubule de bucate grân si cucuruзу, c) 8 stangeni de lemne din care se va incaldi si scóla, si in fine locuintia libera cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acést'a statiune, se vor presentá in vre-o Duminica séu serbatóre, la st'a

Biserica pentru a-se face cunoscuti poporului, éra recursele instruate normativeloru prescise, si adresate comitetului parochialu, le vor trimite subscrisului inspectore scolaru, pana la 9. Decemvre in Chisineu. Salageni, 18. Octomvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Ioanu Cornea**, m. p. inspectoru scol.

Concursu pentru deplinirea vacantei par. de clas'a a III-a din comun'a *Salageni*, ppbiteratulu B. Ineului, cu terminu de alegere pe *12. Decemvre st. v. a. c.*

Emolumintele sunt: a) $\frac{1}{2}$ Sesiunae pamentu aratoriu cu 2 cânepiste, b) dela 90 Nr. de case câte un'a mesura cucuruзу sfarmatu, c) cortelu esarendatu cu gradina, si in fine stolele indatinate preotiesci. Doritorii de a ocupa acést'a parochia sunt pofiti inainte de alegere in vre-o Duminica séu Serbatóre a-se presentá in st'a Biserica pentru a-se face cunoscuti poporului, ér recursele instruate conform statutului organicu, si adresate comitetului parochialu se le trimite subscrisului protopresviteru in Chisineu pana la 9. Decemvre st. v. a. c.

Salageni, 18. Octomvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Ioanu Cornea**, m. p. protopresviteru.

Concursu pentru deplinirea postului inv. dela a II-a scóla confesionala romana ortodoxa din comun'a *Tautiu*, inspectoratulu Agrisialui, ppbiteratulu Siriei, comit. Arada cu terminu de alegere pe *19. Decemvre* adeva pe Duminéc'a inaintea naserii lui Christosu a. c.

Emolumintele anuali sunt: 1) in bani gata 220 fl. v. a. 2) 12 orgii de lemne din care are a-se incaldi si scóla, 3) Spese de conferintia 7 fl. 50 cr. v. a. 4) Dela inmortentari unde va fi pofitu 50 cr. 5) Cuartiru liberu cu gradina de legume.

Recruintii la acestu postu au a produce: testimoni despre absolvarea institutului pedagogicu, atestatu despre purtarea morala. despre ocupatiunea de pana aci, carte de botezu cá sunt de religiunea ortodoxa si sé se presenteze la biserica pentru a-se recomandá in cele rituali. Recursele astfelu instruite se vor trimite inspectorului concerniute in Sicul'a per Boros-Jenó pana la 19. Decemvre a. c.. Cei cu testimoni de calificatiune vor fi preferiti.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Florianu Mont'a**, m. p. inspectoru scolaru.

Conformu decisului Consistorialu dto 20. Octobre, a. c. Nr. 2753. si conform decisului sinodului parochialu din *Micalac'a*, dto 18/30. Iulie 1882. de sub Nr. 4. prin acésta se eserie concursu pe postulu invetiatorescu dela scóla din *Micalac'a* clas'a I. cu terminu de alegere pe *27. Decembre st. v. 1882*.

Dotatiunea impreunata cu acestu postu este: a) In bani gata 220. fl. v. a. b) $\frac{1}{4}$ pamentu cu 3 jugere competintia de pasiune — pamentu aratoriu de clas'a I. c) 28. metri cubuci lemne de focu, din cari e a-se incaldi si scóla. d) Pentru scripturistica 5 fl. la anu. e) Cortelu cu gradina.

Dela recurenti se recere ca se produca atestate despre acea, cá au absolvatu pe langa cursurile preparandiale celu putienu 4. clase gimnasiale, si cá au depusu esamenu de calificatiune pedagogica, precum si din limba magiara.

Se mai recere dela recurenti, ca pana in diua alegerei sè se presinte la s. biserica pentru de a-si areta desteritatea in cantu si tipicu.

Alesulu isi va ocupa postulu seu cu inceputulu anului scolariu 1883/4.

Recursele astfeliu adjustate sunt a-se tramite pana in 26. Decembre a. c. st. v, Reverendissimului Domnu administratoru protopresbiteralu si inspectoru de scóle Moise Bocsianu in Aradu.

Micalac'a, din siedintia comitetului parochialu tienuta la 21. Novembre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Moise Bocsianu**, m. p. insp. scol.

Pentru deplinirea parochiei vacante de clas'a a dou'a din comun'a **Apateu**, in Protopresbiteratulu Chisineului se escrie concursu cu terminu de alegere pe Dumineca din **16 Ianuariu st. v, 1883**.

Emolumintele inpreunate cu acèsta parochie sunt: una jumetate sessie de pamentu aratoriu, birulu usuatu, si stolele conform normei stolare aprobate de venerabilulu Sinodu eparchialu sub Nrulu 210. din 1877.

Doritorii de a ocupa acèsta parochie, au a-si substerne recursele loru instruate conform prescrierilor Stat. Org. si a Regulamentului pentru parochii, si adresate Comitetalui parochialu din Apateu, pana in 10. Ianuariu 1883. la subscrisulu protopresbiteru tractualu in Chitighazu (Kétegyháza).

Datu, in Chitighaz, la 25. Noem. 1882.

Petru Chirilescu,
protopresb.

Concursu pentru vacanta parochie gr. or. romana din opidulu **Vinga**, indiestrata cu o sesie parochiala de 30. jugere pamentu aratoriu ce póte aduce unu venitu anualu de 600—700 fl., cu indatinatele stóle si cuartiru liberu preotiescu cu 2 chilii, 1. cuina, 1. camara, si 1. grajdu (stalogu) in valóre annuala de 200 fl., observandu: cumca parochulu va purtá spelele recerute cu ocazionale reparatiunelor casei parochiale sub timpulu folosirei, — si cu sperativulu ajutoriu dela fondulu preotiescu; si asia pe langa unu venitu de peste 800 fl. sperativu anualu, prin acèsta in urma-rea decisului Consistorialu Nr. 2829/1882. B. — se escrie concursu pana in **2 Ianuariu c. v. 1883**. cand va fi si alegerea, ca pe parochia de clasa I. pana cand recurentii au a se presenta in biserica spre a aratá desteritatea loru in cele rituale, si a substerne cu 2 dile mai nainte recursele protopresbiterului tractualu Meletiu Dregheciu, in Timisióra.

Vinga, la 21. Noemvre. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Meletiu Dregheciu**, m. p. prot. Tim.

Pentru parochia de slasa III. din comun'a **Lalasingiu**, (Prot. Lipovei) se escrie concursu cu terminu de alegere pe diu'a de **19. Decemvre, a. c. st. v.** in care di va fi si alegerea.

Dotatiunea inpreunata cu acèsta parochia e: a) folosintia a 17. jugere de pamentu estravilanu afara de 12. jugere tufisiu la délu. b) Venitulu stolaru. c) Birulu dela 130 case in cucuruza de la unu Nr. cu platiu intregu o mesura éra de la o casa cu $\frac{1}{2}$ platiu $\frac{1}{2}$ mesura.

Teologii cari dorescu a competa la acèsta parochia se-si tramita recursele loru P. On. D. Protopresbiteru Ioanu Tieranu, in B. Lippa, pana in 17. Decemvre a. c. st. v. si se se presinte in vre-o Dumineca sau serbatóre in s. biserica din locu spre a-si aretá desteritatea in oratoria, cantare si tipicu.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: **Ioanu Tieranu**, m. p. Protop.

Pentru parochia de clas'a III-a din comun'a **Bacamezeu**, protopresbiteratulu Lipovii, se escrie concursu cu terminu de alegere pana in **27. Decemvre a. c.** in care di se va tiné si alegerea.

Dotatiunea inpreunata cu acèsta parochie: a) 32 jugere de pamentu, si gradina parochiala; b) venitulu stolaru; c) birulu in cucuruza dela 100 case, si adeca dela unu numeru cu platiu intregu o mesura, dela o casa cu jumetate platiu $\frac{1}{2}$ de mesura.

Doritorii de a ocupá acèst'a parochia se-si tramita recursele sale O. D. Protopopu Ioanu Tieranu in B. Lippa pana in 24. Decemvre a. c. st. v. si se se presente in vre-o Dumineca séu serbatóre in bise- ca spre a-si aretá desteritatea in oratoria cantare si tipicu.

Bacamezeu, 20. Noemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea **Ioanu Tieranu**, m. p. protop.

In sensulu concesionii V. Consis. diecesanu din Caransebesiu datt. 13. Noemvre a. c. Nr. 1121. B. se deschide concursu pre parochia gr. or. rom. de clas'a II-a din **Jebeliu**, comit. Timisia, protopresbiteratulu Jebeliului, cu terminulu pana la **26. Decemvre a. c.**

Emolumintele cu acèsta parochia sunt: a) Una sesiune pamentu aratoriu si comasatu de a II-a si a III-a clasa, constatóre din 33 jugere. b) Unu platiu parochialu de $\frac{1}{2}$ jugeru. c) Stola indatinata dela 164 case.

Doritorii de a ocupá acèst'a parochia sunt pof- titi ca recursurile loru instruate conformu stat. org. bis. si regulamentului pentru parochii se le adresedie Comitetalui parochialu, si se le substérna Prea On. Domnu protopopu Alesandru Ioanovicu in Jebeliu.

Dela recurentii se poftesce a-se presentá in un'a din Dumineci séu serbatori in sant'a biserica, pentru de a-si aretá desteritatea in cantari si in cele pasto- rale. Recursele celoru ce nu se voru presentá nu se vor lua in considerare.

Din siedintia comit. parochialu gr. or. rom. tie- nuta in Jebeliu la 21. Noemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

Vasilie Ciuta m. p.
presiedinte comit. pir.

In contielegere cu Prea On. Domnu **Alesandru Ioanovicu** m. p. protopopu in Jebeliu.

Pentru deplinirea postului invetiatorescu vacantu la scól'a gr. or. din comun'a **Bohaniu**, protop. B. Ine- ului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **12. Decembre, st. v.**

Emolumintele sunt: 105 fl. 12 cubule bucate 8 grân, 4 cucurudiu, 12 stângini lemne din care are a se incaldi si scól'a, 3 holde de pamentu aratoriu, cuartiru cu gradina de legumi.

Bohaniu, 9. Octomvre. 1882.

In contielegere cu: **Ioanu Cornea**, m. p. protop.

Venerabilulu consistoriu eparchialu aradanu, cu decisulu seu din 11/23. Noemvre a. c. Nr. 2982 B. decretandu sistemisarea unui postu de capelanu temporalu langa morbosulu preotu Georgiu Chirilescu parochulu din *Chitichazu*, in protopresbiteratulu Chisineului, pentru indeplinirea aceleia, cu acést'a se deschide concursu cu terminu de alegere pe duminéc'a din 19. *Decemvre st. v. a. c.*

Emolumintele sunt: diumatate din tóte beneficiile parochiali, cari stau: din o sessia de pamentu estravilanu comassatu, birulu si stótele indatinatela dela 216 case, si care beneficii tóte laolalta in pretiulu mediu, se potu sui pe partea capelanului anualmente la 600 fl. v. a.

Astfelu parochi'a fiind de clas'a prima, dela recurrentii se poftesce: ca se aiba testimoniu despre absolvirea aloru 8 clase gimnasiali in modu regulatu, testimoniu de maturitate si de calificatiune pentru parochia de clas'a prima, — care testimonii adnecate catra recursele instruate in sensulu statutului organicu si a Regulamentului pentru parochii, pana in 15. Decemvre a. c., — adresate catra comitetulu parochialu din locu, au de a le suscerne la protopresbiterulu tractualu Petru Chirilescu in Kétegyháza, fiind poftiti totodata recurrentii, ca pentru de a-si aretá desteritatea in cele bisericesci, pana la terminulu alegerei in vre-o Dumineca séu serbatória sè se prezenteze la S. Biserica din locu.

Chitichazu, la 17. Noemvre 1882.

Pentru comitetulu parochialu:

Mihaiu Ardeleanu, m. p.
presedinte.

In contielegere cu mine: **Petru Chirilescu**, m. p. protopopu.

Conform ordinatiunei Venerabilului consistoriu diecesanu din 5. Noemvre a. c. st. v. Nr. 3031 se escrie concursu pentru ocuparea postului de invetiátore dela clas'a fetésca confesionala rom. gr. or. din *Chesintiu*, ppviteratulu Lipovei, inspectoratulu Timisiórei, cu terminu pana in 12. *Decemvre a. c. st. v.* cand va fi si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt: 1) Salariu anualu in bani gata 300 fl. v. a. 2) 6 meti grâu, si 6 meti cucuruzu. 3) 8 orgii de lemne din carii se va incaldi si scól'a. 4) pausialu 5 fl. v. a. 5) Spesele de calatorie la conferintiile invetiatoresci 10 fl. v. 6) Cortelu liberu in localulu scólei cu $\frac{1}{4}$ de jugeru de gradina pentru legumi.

Doritórele de a ocupá acestu postu invetiatorescu au a-si trimitte recursele sale conform prescri-seloru „Statutulu organicu“ comitetului parochialu la adres'a Dlui inspectóre cercualu scolariu Iosifu Gradinariu in Seceani, post'a Vinga, pana la terminulu prefiptu.

Chesintiu, 11. Noemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosif Gradinariu**, m. p. inspect. scl.

Pe bas'a decisului Vener. Consist. gr. or. din Caransebesiu dto 12. Noemvre a. c. Nr. 1105. B. pentru deplinirea parochiei vacante de clas'a III-a din comun'a *Birda*, in tractulu protopopescu alu Jebelului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe 12. *Decemvre st. v. a. c.*

Emolumintele sunt: 1 sessiune pamentu aratura si putienu finatiu, birulu preotiescu dela 80 de case de dupa pamentu à 60 de oche de sessiune jumetate grâu si jumetate cucuruzu, stol'a usuata de pana aci, casa parochiala cu doua chilii si cu celelalte trebuincióse pre langa ea si cu $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina, catra acést'a inca mai alta gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru, si 4 gradini (ograzi) afara.

Recurentii au a-si trimitte petitiunile sale inzestrate cu documintele necesarie conf. stat. org. si regulamentului pentru parochii pana in diu'a de alegere parintelui prot. Alesandru Ioanovicu in Jebelu.

In fine dela recurrentii se pofteste a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre la s. bis. din locu pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si in cele pastorale.

Birda, in 14. Noemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dist. protop.

Se escrie concursu pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scól'a rom. gr. or. din *Drautiu*, protopresbiteratulu Siriei (Vilagos) cu terminu de alegere pre 6/18. *Decembre a. c.* in care di va fi si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt urmatórele: in bani gata 120 fl. v. a. 10. cubule de bucate, jumetate grâu, jumetate cucuruzu, 5 meter magia de fânú in pretiu de 20 fl. v. a. 3 jugere de pamentu aratoriu, 12 orgii de lemne din care se va incaldi si scól'a. 8 fl. v. a. pentru conferintia, cortelu liberu cu gradina pentru legumi si in fine dela inmormentari mari 40 cr. dela mici 20 cr.

Recurentii sunt avisati a-si tramite recursele subscrisului inspectoru de scóle in Vilagos, pregatite conform stat. org. si adresate comitetului parochialu pana la diua anumita.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Atanasiu Mer'a**, m. p. Adm. prot. si inspectoru de scóle.

Ne aprobandu-se alegerea de invetiatoriu la scól'a gr. or. din comun'a *Dezesci*, in protop. Lugosiului, se escrie concursu nou, cu terminu pana in 5-lea *Decemvre a. c. st. v.* in care diua se va face alegere noua.

Emolumintele si conditionile sunt tot cele publicate in Nrii 31. 32 si 33. a fóiei „Biserica si Scól'a“ a. c.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protop. si inspectoru scolaru.

In urmarea ordinatiunei Ven. Consistoriu diecesanu dto 5/17. Augustu a. c. Nr. 1982/543. scol. prin acést'a se escrie concursu pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din *Ociu*, protopopiatulu Halmagiului, cu terminu de alegere pe 28. *Novembre*.

Emolumintele anualii sunt: 184 fl. 5 orgii de lemne lungi, quartiru liberu si gradina.

Recurentii sunt avisati recursele provediute cu tóte documintele necesarii adresandu-le comitetului parochialu a-le tramite subscrisului in Halmagiu.

Ociu, 8. Novembre 1882.

Comitetului parochialu.

In contielegere cu mine **Ioanu Groza**, m. p. prot.